808/08

Den 1. december 2008 blev i sag nr. 74.321:

xxxx xxxxxxxxx xxxxx
xxxxxxxxxxxxxx xx
xxxx xxxxxxxx

mod

GF-Forsikring A/S
Jernbanevej 65
5210 Odense NV

afsagt sålydende

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren, der i tilknytning til Familiens Basisforsikring har retshjælpsforsikring i GF-Forsikring A/S, klager ved sin advokat over selskabets afvisning af at yde forhåndstilsagn om retshjælpsdækning til en af ham - og to andre personer - anlagt retssag mod en andelsboligforening.Selskabet har afvist at yde forhåndstilsagn om retshjælpsdækning med henvisning til, at der ikke er rimelig grund til at føre proces.

Det fremgår af sagen, at klagerens advokat ved skrivelse af 24/4 2008 til selskabet ansøgte om forhåndstilsagn til den af klageren og hans medsagsøgere anlagte retssag mod Andelsboligforeningen N. Vedlagt skrivelsen fremsendte advokaten kopi af bl.a. stævning, svarskrift og replik samt de i processkrifterne omtalte bilag.

Af den af advokaten affattede stævning af 16/1 2008 fremgår:

> "PÅSTAND:
> *Principalt:* Sagsøgte skal anerkende, at sagsøgerne, i deres egenskab af andelsboligforeningsmedlemmer, har ret til gennemsyn af foreningens eksterne venteliste til andelsboligerhvervelse.
> *Subsidiært:* Sagsøgte skal anerkende, at sagsøgerne, i deres egenskab af andelsboligforeningsmedlemmer, har ret til oplysninger om navne på og prioritering af registrerede personer fra foreningens eksterne venteliste til andelsboligerhvervelse.
>
> SAGSFREMSTILLING: Sagsøgerne er alle medlemmer af den sagsøgte forening Andelsboligforeningen N., der drives i.h.t. vedtægter - bilag ..

Bl. a. for at holde deres viden om andres interesse for at få bolig i Andelsboligforeningen N. a'jour samt for at få viden om, hvem der gerne vil bo i det andelsboligbyggeri, hvor de selv bor, har de sagsøgende rettet henvendelse til foreningens ledelse jfr. undertegnedes skrivelse af 12.4.06 til sagsøgte - bilag ..

Sagsøgte har, ved skrivelse m. bilag af 19.4.06 fra foreningens administrator til undertegnede - bilag .., afslået at give K.H. [klageren] og B.R. oplysninger fra og adgang til den eksterne venteliste.

Den 23.11.07 har undertegnede på ny tilskrevet administrator — bilag .. med anmodning om, at mine klienter måtte få adgang til den eksterne venteliste.

Sagsøgte har, ved skrivelse af 3.12.07 fra foreningens administrator til undertegnede - bilag .., afslået at give sagsøgerne oplysninger fra og adgang til den eksterne venteliste.

ANBRINGENDER:
Sagsøgerne gør gældende,

At man ud fra almindelige foreningsretlige principper har krav på de af påstanden omhandlede oplysninger,

At oplysningerne er relevante for sagsøgernes varetagelse af deres interesser vedr. ejerskabet til deres andelsboliger."

Af det af andelsboligforeningens advokat udfærdigede svarskrift af 7/2 2008 fremgår:

"Påstande:

Principalt frifindelse.

Subsidiært frifindelse.

Sagsfremstilling:
Sagsøgerne er med generalforsamlingsbeslutning af d. 9. oktober 2007 blevet ekskluderet fra den sagsøgte andelsboligforening, og efterfølgende er denne beslutning blevet godkendt af bestyrelsen på sit bestyrelsesmøde d. 7. januar 2008, bilag ..

På baggrund heraf er den sagsøgte andelsboligforening er i gang med at udtage stævning, da der med skrivelser af henholdsvis d. 17. og 18. oktober 2007 er gjort indsigelse mod eksklusionsbeslutningen, bilag ..

Det gøres principalt gældende, at sagsøgerne, der er ekskluderet af andelsboligforeningen, ikke har nogen retlig interesse i at kende ventelisternes indhold, og at sagsøgte derfor skal frifindes alene af denne grund.

Som subsidiært anbringende skal det gøres gældende, at sagsøgerne ikke har krav på at skulle have ret til gennemsyn af foreningens eksterne venteliste, eller har ret til oplysning om navne på og prioritering af registrerede personer fra den eksterne venteliste.

Baggrunden herfor er, at andelsboligforeningen er forpligtet til at beskytte de opnoteredes personlige oplysninger, og i den forbindelse skal henvises til Østre Landsrets dom af d. 28. januar 1999 (U 1999 7020), hvor Østre Landsret fastslog, at retten for medlemmer til at gøre

sig bekendt med i dette tilfælde bestyrelsesmødereferater var begrænset i overensstemmelse med almindelige principper om aktindsigt, herunder offentlighedslovens § 12, hvor retten til aktindsigt begrænses af enkeltpersoners private, herunder økonomiske forhold.

Dette må fortolkes i overensstemmelse med bekendtgørelsen om udlejning af almene boliger m.v. § 20, stk. 5, hvor boligsøgende der er optaget på ventelisten alene har adgang til at gøre sig bekendt med deres placering på venteliste.

Der er ingen ret for 3. mand til at gøre sig bekendt med ventelisten.

Anbringender:
Til støtte for de nedlagte påstande gøres det således gældende,

at sagsøgerne ikke har nogen retlig interesse i sagen, da de er ekskluderet fra den sagsøgte andelsboligforening,

at påstandene som de er formuleret ikke kan opfyldes af sagsøgte, da man herved krænker ventelistens optagne personers krav på beskyttelse af private personlige oplysninger,

at offentlighedslovens § 12 finder anvendelse analogt eller som et almindeligt retsprincip."

I replik af 23/4 2008 fra klagerens advokat hedder det:

"Sagsøgtes svarskrift giver ikke anledning til at ændre påstanden i stævningen.

Det bestrides, at sagsøgerne skulle være endeligt ekskluderet som medlemmer af Andelsboligforeningen N.

Mod J.S. verserer ingen eksklusionssag, og sagerne mod K.H. [klageren] og B.R. er ikke endelig afgjort ved domstolsafgørelse. Sagsøgerne modtager da også indkaldelse til 'havedag' lørdag den 2.2.08 jfr. bilag .. samt indkaldelse til generalforsamling 2008 - jfr. bilag ..

Det bestrides, at offentlighedslovens § 12, eller andre regler om aktindsigt, skulle være til hinder for, at foreningens medlemmer kan få adgang til oplysninger fra den eksterne venteliste. De oplysninger, som sagsøgerne søger, er hverken personfølsomme eller økonomiske. Der er alene tale om navne og prioritering.

Sammenligningen med lov om udlejning af almene boliger § 20 stk. 5 kan ikke gøres med afgørende styrke, idet medlemmer af en andelsboligforening har en meget mere betydelig og afgørende interesse i at vide, hvordan ventelisten til erhvervelse af deres boliger ser ud. En andelsboligejer er økonomisk interesseret i sit ejerskab. Det er potentielle lejere i en almennyttig boligforening ikke.

Sagsøgerne gør gældende, at erhvervs- og økonomiministerens vejledende normalvedtægt - bilag .., der er udfærdiget med hjemmel i lov om andelsboligforeninger og andre boligfællesskaber, dokumenterer, at det er lovligt at offentliggøre ventelister for andelsboligforeningens medlemmer.
Artikel i ABF KredsNyt 2002 - bilag .. dokumenterer ligeledes at Andelsboligforeningernes Fællesrepræsentation går ind for åbenhed i en sådan udstrækning, at 'listerne bliver lagt frem på foreningens generalforsamlinger, så det står de fremmødte frit at se listerne'."

På grundlag af de modtagne oplysninger afviste selskabet at yde forhåndstilsagn om retshjælpsdækning, hvilket blev meddelt klagerens advokat ved skrivelse af 17/6 2008. Afgørelsen begrundes i skrivelsen således:

> "Selskabet har både en ret og en pligt til at give udtryk for tvivl om sagens rimelighed.
>
> Dækningstilsagn er begrænset til omkostninger, der står i et rimeligt forhold til sagens genstand.
>
> I den aktuelle sag finder selskabet ikke, at der er rimelighed i at føre retssag, da eventuel aktindsigt i venteliste ikke vil have faktuel betydning for Deres klient, hverken i salgsøjemed for Deres klient personligt, eller ved salg af de andre andelsboliger, hvorfor vi må afvise at yde retshjælp."

Selskabet fastholdt afgørelsen ved skrivelse af 25/6 2008 til klagerens advokat, og sagen blev herefter indbragt for nævnet.

Klageren har ved sin advokat nedlagt påstand om, at selskabet skal anerkende, at det er forpligtet til at yde tilsagn om retshjælpsdækning til den mod andelsboligforeningen anlagte retssag. Til støtte herfor har advokaten i den til nævnet fremsendte klage henvist til sagens akter.

Selskabet har over for nævnet fastholdt sin afgørelse. Selskabet har til støtte herfor i skrivelse af 4/8 2008 bl.a. anført, at klageren ikke har nogen ”retlig interesse” i at få aktindsigt i andelsboligforeningens venteliste. Efter selskabets opfattelse er det derfor ikke rimeligt, hvis forsikringen skal afholde omkostningerne til retssagen.

Hertil har klagerens advokat i skrivelse af 7/8 2008 til nævnet bemærket:

> "Som begrundelse for sit afslag på retshjælpsdækning angiver GF Forsikring: 'K.H. [klageren] har således, efter selskabets opfattelse, ingen retlig interesse i at få aktindsigt i andelsboligforeningens venteliste.'
>
> 'Retlig interesse' er en juridisk term, der bringes i anvendelse, når domstolene skal vurdere, om en sag skal afvises eller admitteres. Termen findes oftest anvendt ved behandling af anerkendelsessøgsmål.
>
> I den konkrete sag har modparten ikke påstået sagen afvist med begrundelsen 'manglende retlig interesse.' Retten har ikke fundet anledning til ex officio at afvise sagen med ovennævnte begrundelse.
>
> Enhver andelsboligindehaver - dermed automatisk andelsboligforeningsmedlem - har en meget væsentlig interesse i at kende den eksterne venteliste.

Det enkelte medlem kan agere mere kreativt og konstruktivt i foreningens anliggender, når medlemmet kender den eksterne ventelistes struktur - personsammensætning, antalsmæssigt omfang m.v. - og medlemmerne kan have en kontrollerende funktion, med hensyn til fordeling af ledigblevne andelsboliger, når der er åbenhed omkring den eksterne venteliste. I den forbindelse kan nævnes, at ABF anbefaler størst mulig åbenhed omkring foreningens ventelister jfr. bilag .., og Erhvervs- og Byggestyrelsen har i normalvedtægtens § 13 stk. 4 en bestemmelse om fremlæggelse af foreningens ventelister til eftersyn.

Med hensyn til den enkelte foreningens til enhver tid kommende fremtid er det også af væsentlig betydning, at det enkelte medlem kan gøre sig bekendt med den eksterne venteliste. Der sker radikale ændringer i mange andelsboligforeningers struktur, ændringer der påvirker værdien af den enkelte andelshavers andelsbolig. I forbindelse med beslutning om omstrukturering er det af væsentlig betydning, at det enkelte medlem kan gøre sig bekendt med foreningens positionering eksternt såvel geo- som demografisk

Min klient gør gældende, at han har et foreningsretsligt krav på at måtte gøre sig bekendt med foreningens eksterne venteliste.

Da foreningens bestyrelse med formanden i spidsen ikke vil åbne op for oplysninger om den eksterne venteliste, er sagsanlæg nødvendiggjort."

Efterfølgende har selskabet i skrivelse af 15/8 2008 til nævnet anført:

"Det er forsat selskabets opfattelse, at der ikke er rimelighed i at føre sagen, idet K.H. ikke har et anerkendelsesværdigt behov for aktindsigt i ventelisten. Det vil ikke gøre nogen forskel for ham i forbindelse med eventuelt salg af såvel hans egen andelsbolig eller ved salg af de andre andelsboliger, da værdien fastsættes efter de for foreningen gældende regler.

J.-O. A. [klagers advokat] anfører, at enhver andelsboligindehaver har en meget væsentlig interesse i at kende den eksterne ventelistes struktur, så han har mulighed for at agere mere kreativt og konstruktivt i foreningens anliggender.

Selskabet stiller sig tvivlende over for denne påstand, da det må anses for begrænset, hvor kreativt og konstruktivt man som medlem kan agere, uanset om man har kendskab til ventelistens struktur eller ej, da ventelisten er som den er. Desuden har man som medlem altid ret til at få oplyst, hvor man selv er placeret på ventelisten.

Selskabet er ikke afvisende for, at åbenhed omkring den eksterne venteliste kan have en kontrollerende funktion, men selskabet finder ikke, at der er rimelighed i at føre en retssag alene for at opnå en kontrollerende funktion, da bestyrelsen er valgt af medlemmerne til at varetage andelsboligforeningens interesser."

Af de for retshjælpsforsikringen gældende forsikringsbetingelser fremgår bl.a.:

"**§ 2 Hvilke tvister er dækket af retshjælpsforsikringen?**

…

3. Selskabet skal - på det foreliggende grundlag - afgive udtalelse om, hvorvidt tvisten er dækket af forsikringen eller ikke. Selskabet har både ret og pligt til at give udtryk for tvivl om sagens rimelighed. Dækningstilsagn er begrænset til omkostninger, der står i et rimeligt forhold til sagens genstand.

…
§ 5. Hvilke omkostninger er ikke dækket af retshjælpsforsikringen?
1. Omkostninger, som ikke er afholdt med rimelig grund, f.eks. fordi sikrede ikke skønnes at have rimelig grund til at føre sagen, eller fordi disse ikke står i rimeligt forhold til sagens genstand."

Nævnet udtaler:

Som sagen foreligger oplyst, finder nævnet ikke grundlag for at kritisere, at selskabet har afvist at yde forsikringsdækning med henvisning til, at der ikke er rimelig grund til at føre proces. Nævnet kan således ikke pålægge selskabet at yde forhåndstilsagn om retshjælpsdækning til den omhandlede retssag.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Klagen kan ikke tages til følge.

Poul Sørensen
formand